

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Variis Generibus, Causis, Atque Exitu Persequutionvm,
Qvas pij hoc in mundo peregrinantes patiuntur**

Lens, Jean de

Lovanii, 1578

De Petrobrußianoru[m] & He[...]
ricianorum, siue Albigensium in Gallia
persequutionibus. Cap. 43.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30324

constructæ, aut dirutæ funditus, aut pollutæ fuerunt. Reliquæ
 quæ martyrû obiectæ porcis, Saluatoris simulachrum cum
 summa eius irrisione, qui pro salute omnium est crucifixus,
 & in castra delatum, præcedentibus qui dicerent, hic est Chri-
 stianorum Deus, & spuito postea lutoque turpiter affectum
 est. Quid damna memorem literarum bonarumq; omnium
 artium, quæ veluti domicilium proprium ex tota Græcia
 Constantinopoli habuere. Denique maius tum ecclesiæ ca-
 tholicæ vulnus illatum est, quam vilius vt literis aut verbis
 exprimi queat. Eam Græciæ ruinam cum Aeneas Siluius
 deploraret, atque ad Nicolaum Pontificem Maximum scri-
 beret. Nos interim, inquit, domesticis quatinus odijs: reges
 Franciæ & Galliæ inter se litigant, Germani principes inui-
 cem bella gerunt, rarè Hispania tota quiescit, Italia nostra
 pacis expers de alieno iure contendit: quantum melius tan-
 tum armorum tantumque militiæ in hostes fidei vertere-
 mus? Sanè fuit id Græcia subiugata pernecessarium. Potenti-
 tissimus enim hostis & immanissimus, locum nactus eius-
 modi, ex quo fidei Christianæ, quam persequitur pro sua li-
 bidine, posset officere, plura conatus est deinceps, quo gen-
 tem Christianam pertereret, nec mirum. Quippe victoria
 suapte natura insolens, etiam si ad mites venerit, feroces eos
 impudentesque reddit. Quid igitur censeas hanc in illis tru-
 culentissimis feris efficere potuisse? Tanta igitur victoria
 seu instrumèto ad progressus maiores vsi, subactis Hùgaris
 iam imminent Germaniæ ceruicibus. Neque verò horum
 regni belli que aduersus sanctos suscepti finem status hic no-
 bis rerum ostendit, donec quemadmodum à sancto Daniele
 prædictum est, veniat antiquus dierum, hoc est, Christus
 Dominus, qui hoc perditorum corpus, trucemque illam be-
 stiam spiritu oris sui interficiat, penitusque destruat illustra-
 tione aduentus sui. Cur enim desipere censeatur qui sicuti
 Græciam illi patefecit schisma, hæresis, & omnis læna ma-
 lorum, ita etiam putet eidem nostris dissidijs & salutaris
 doctrinæ contemptu, persequutioneque piorum ad Euro-
 picarum ecclesiarum subuersionem aditum referari?

*De Petrobrusianorum & Henricianorum siue Albi-
 gensium in Gallia persequutionibus.*

CAPVT XLIII.

Namque

Namque & hoc nostro in orbe, post longi temporis integram & inuiolatam populorum fidem, euēnit tandem quod suis timebat Apostolus, vt sicut serpens seduxit Euam astutia sua, ita multorum corrupti sint sensus, perieritque simplicitas illa fidei, quæ est in Christo Iesu. Vinculo pacis rupto, hic quoque schismata sequuta sunt: coeperuntque aliquando benè ædificata destrui, congregata salubriter perniciosè dissipari, & quæ prius erant fide corda repurgata, fœderis erroribus maculari. Venère (proh dolor) huc quoque vulpes, quæ Domini vineas demolirentur, & quid vulpes dico? Exterminauit etiam eas tandem aper de sylua, & singularis ferus depastus est eas. Vt enim illos taceam quorum etsi fuerit noxia doctrina, non tamē eo facto progressa est, vt vel armis catholicos oppugnarēt, vel iisdem repugnare bello possent: vt etiam Petri Leonis schisma nō referam, sub quo oppressa Burdegalēsi prouincia, alij damnis, alij proscriptionibus atque exilijs (quia subscribere nolent) multabantur. Hæcigitur vt modò pro instituti ratione præteream, quid non viribus & armis designauere hi, qui ex Albigeni comitatu propè Tholosam Albigesij sunt appellati? Namque Eugenio Pontifice quidam Henricus, qui monachus aliquantò prius extiterat, plausibilibus nocentissimæ doctrinæ verbis Tholosanæ gentis occupauerat leuitatem: & sicuti prædixerat Apostolus quosdam esse facturos, in hypocrisi loquens mendacium, fictis verbis de ijs negociabatur. Erat is ecclesiæ hostis manifestus, irreuenter ecclesiasticis derogans sacramentis, pariter & ministris: vsqueadè verò apud Tholosates inualuit, vt passim institutiones ecclesiasticæ ab ijs quos dementarat, spernerentur. Eorumque post violentias sacrilegas vsqueadè fœda facta fuere, vt etiam naturæ reiectamentis altaria conspurcarent, lineisque pannis ad sacros duntaxat vsus comparatis, prophanissimè fœdissimeque abuterentur. Crudelitas ex pietatis odio tanta, vt Pontificis legatum virum māsuetissimum è villa S. Aegidij prodeuntem lancea lateri eius infixâ necauerint. Cuius memorabilis raræque erga suos inimicos dilectionis illud extat argumentum, quòd cum lethale vulnus accepisset, ad suæ necis conuersus authorem identidem reperierit: Dominus ignoscat tibi, mi frater, ego quidem tibi lubens ignosco. Sic verò secta inoleuerat, numeroque

sectato-

*Tempore
Bernardi.*

*In vita S.
Bernardi per
Alanum Al-
tisiiodoren-
sem episco-
pum.*

*Antoninus
parte 3. tit.
19. cap. 1.*

DE VARIIS PIORVM

sectatorum & opibus sic creuerat, vt non disceptationibus modò verborum, verumetiam armis principum opus fuerit. Itaque re cognita Innocētius tertius missò Gallone cardinali legato, Philippum regem Pontificis autoritate monet, vt aduersus hæreticos arma corripiat, delictorum condonatione concessâ his, qui insigne crucis ad id bellum assumerēt. Philippus autem oratione legati permotus, suos permisit arma capere, & in Albigēses proficisci. Ferunt in exercitu præter proceres episcopos fuisse nō paucos. Exercitum igitur instructum ad Bitēras primum admovent, eamq; ciuitatem expugnant, occisis in ea hæreticorū non paucis milibus. Quo periculo territi ceteri regionis incolæ, ad Carcassionem munitissimam urbem confugerant, in qua à catholicis principibus circumsepti, abire nudi compulsi sunt. Eliminata hoc modo fœdissimæ gentis turpitudine, Franci cupidi sua quique loca reuifere, reliquo exercitui quendam Simonem à Monteforti præficiunt, hominem nobilem & strenuum ac simul religiosum. Qui mox belli cura suscepta non segniter quæ supererant exequutus est, comitâte & spiritalibus armis collaborante Dominico viro Hispano, quo authore prædicatorum ordo sumpsit initium. Is igitur arces per eam terram expugnatas occupauit, genusque perniciosissimæ secte diuina magis, ob pietatē, quàm humana fultus ope repressit. Sed infesta esse nihilosecius impura non destitit hæreticorum colluies, cùm præsertim haberet ea propugnatores haud vulgares, regem Aragonum, & Comitem sancti Aegidij, Fuxique principem. In eoque quod aduersus illos susceptum erat bello, & Simon ipse & eius postea filius Guido, patris virtutem ac pietatem æmulatus, pro ecclesiæ defensione ceciderunt. Quin & Ludouicum regem, eorundem vehementer arma fatigarunt, non modò cùm Tholosam frustra numerosissimo cruce signatorum exercitu cinxit atq; oppugnauit, verumetiam cum Auinionensem (quæ propter eam hæresim per annorum septem spacium sedi Apostolicæ rebellarat) obsessam tribus mensibus tenuit ciuitatem. Extat autem ad illum sancti Aegidij Comitem epistola D. Bernardi, qua secte pernicies non obscure demonstratur: Quanta audiuius, inquit, & cognouimus mala, quæ in ecclesijs Dei fecit & facit quotidie Henricus hæreticus? Versatur in terra vestra sub vestimentis ouium

*Antoninus
parte 3. tit.
19. cap. 3.*

oulum lupus rapax, sed ad Domini designationem, à fructi-
 bus eius cognoscemus illum. Basilicæ sine plebibus, plebs
 sine sacerdotibus, sacerdotes sine debita reuerentia sunt,
 & sine Christo deinde Christiani ecclesiæ synagogis repu-
 tantur: sanctuarium Dei sanctum esse negatur; sacramenta
 non sacra censentur, dies festiui frustrantur solennijs. Mo-
 riuntur homines in peccatis suis, rapiuntur animæ passim ad
 tribunal terrificum: heu nec pœnitentia reconciliati, nec sa-
 cra communione muniti; Paruulis Christianorum Christi
 intercluditur vita, dum baptismi negatur gratia, nec saluti
 propinquare sinuntur, Saluatore licet piè clamante pro eis:
 Sinite paruulos venire ad me. Et infra: Proch dolor, inquit,
 auditur tamen à pluribus, & populum qui sibi credat, habet.
 O infœlicissimum populum, ad vocem vnius hæretici silue-
 runt in eo omnes Prophetica & Apostolica voces, quæ de
 conuocanda in vna Christi fide è cunctis nationibus eccle-
 sia, vno veritatis spiritu cecinerunt. Et postea: Huius, inquit,
 rei gratia, licet in multa corporis infirmitate, iter arripui ad
 has partes quas potissimum singularis ferus depascitur, dum
 nō est qui resistat, nec, qui saluū faciat. Quippe de tota Frā-
 cia ob simile effugatus maliciā, has solas sibi inuenit expo-
 sitas, in quibus fiducialiter sub tuo dominatu in gregē Christi
 toto furore bacchatū. Quod tuōne honori cōgruat, Prin-
 ceptis illustris, ipse iudicato. Nec mirū tamen si serpens ille cal-
 lidus decipit, quippe speciem pietatis habens, cuius virtutem
 penitus abnegauit. Sed nunc audi quis ille sit, Homo apo-
 stata est, qui relicto religionis habitu (nam monachus exti-
 tit) ad spurcitiā carnis & seculi, tanquam canis ad suum
 vomitum est reuersus. Præ confusione autem habitare inter
 cognatos & notos non sustinens, vel potius non permissus
 ob magnitudinem criminis, succinxit lumbos suos, & iter
 quo nesciebat, arripuit; factus gyronagus & profugus su-
 per terram. Cumque mendicare cœpisset, posuit in sumptu
 euāgelium, nam literatus erat. Et venale distrahens verbum
 Dei, euangelizabat vt manducaret. Si quid supra victum eli-
 cere poterat à simplicioribus populi, vel ab aliqua matro-
 narum, id ludendo aleis, aut certe in vsus turpiores turpiter
 effundebat. Frequēter siquidem post diurnum populi plau-
 sum, nocte insecuta cum meretricibus inuentus est prædica-
 tor insidijs, & interdum etiam cum coniugatis. Inquire si

*Ouidius in
 epistola Hip-
 sipiles ad Ia-
 sonem.*

N placet,

DE VARIIS PIORVM

placet, vir nobilis, quomodo de Lufana ciuitate exierit, quomodo de Cenomannis, quomodo de Pictaui, quomodo de Burdegali: nec patet ei vspiam reuerfionis aditus, vtpote qui foeda post fe vbique reliquit veftigia. Tu de tali arbore tandem bonos sperabas fructus? Hac Bernardus. Scripsit idem ad Tholosates poftea, & illos collaudans ob confidentiam aduerfus praedictos haereticos, & fedulo commonefaciens, vt tanquam fures & latrones, famaue & fidei corruptores, arcerent. Acribuntur autem eis à nonnullis haerese variae, velut quòd nuptias & carnis efum damnarent, quòd Arrij peftiferum dogma fequerentur, quòd baptifinuni neceffarium efle negarent, quòd Pythagoreorum errore, animarum de corporibus in corpora migrationem & tràfitum affererent. Arbitror equidem eos efle, quorum errata refellit D. Bernardus ferm. 66. in Cantica, quod non agrè deprehenderis, fi cum epiftola fupra memorata fermonem ipfum conferas. Abftinent, inquit, hi à cibis quos Deus creauit ad percipiendum cum gratiarum actione, hinc quoque haereticos fe probantes, non fanè quia abftinent, fed quia haereticè abftinent. Nam & ego interdum abftineo, fed abftinentia mea fatisfactio eft pro peccatis, non fuperftitio pro impietate. Num redarguimus Paulum quòd caftigat corpus fuum & in feruitutem redigit? Abftineo à vino, quia in vino luxuria eft, aut fi infirmus fum, modico vtor, iuxta Pauli confilium. Abftinebo à carnibus, ne dum nimium nutriunt carnem, fimul & carnis nutriant vitia. Ac poft multa: Iactat fe efle fucceffores Apoftolorum, & Apoftolicos nominant; Nullum tamen apoftolatus fui fignum valentes oftendere. Ac poft: Se dicunt ecclefiam, fed contradicunt ei qui dicit, Non poteft ciuitas abfcondi fupra montem pofta. Itàne lapidem abfciffum de monte fine manibus, montem factum & implentem mundum, veftis creditis inclufum antris? Ac nonnullis interpoftis: Irridèt nos, inquit, quia baptizamus infantes, quia oramus pro mortuis, quia fanctorum fuffragia poftulamus. In omni genere hominum, atque in vtroq; fexu feftinant proferibere Chriftrum in adultis & paruulis, in viuus & mortuis; hinc quidem infantibus ex impoffibilitate naturæ, inde verò adultis ex difficultate cõtinentiæ praefcribentes. Porrò mortuos viuientium fraudantes auxilijs, viuentes nihilominus fanctorum qui decefferunt, fuffragijs spoliant.

spoliantes. Ac nemo, inquit, mihi dicat, quia non habet paruulus fidem cui mater impertit suam; atque adiungit, Ecclesiam præsumere non solum paruulis in sua fide salutem, sed etiam interfectis pro Christo martyribus, coronam martyrij. Non credūt, ait, ignem purgatorium restare post mortem, sed statim animam solutam à corpore, vel ad requiem transire, vel ad damnationem. Quærat ergo ab eo qui dixit, quoddam peccatum esse quod neque in hoc seculo, neque in futuro remitteretur, cur hoc dixerit, si nulla manet in futuro remissio purgatiōve peccati? Et postea pergens eorum perniciosam & prophanam dogmata recensere. Iam verò, inquit, qui ecclesiam non agnoscunt, non est mirum si ordinibus ecclesiæ detrahunt, si instituta non recipiunt, si sacramenta contemnunt, si mandatis non obediunt. Peccatores, inquiūt, sunt apostolici, archiepiscopi, presbyteri, ac per hoc nec dandis nec accipiendis idonei sacran. entis: Nunquā verò ista duo conuenient, episcopum esse & peccatorem. Falsum est. Episcopus erat Caiphas, & tamen quantus peccator, qui in Dominum mortis dictabat sententiam? Si negas episcopum, arguet te testimonium Ioannis, qui eum in testimonium sui pontificatus etiā prophetasse refert? Apostolus erat Iudas, & licet auarus & sceleratus, electus à Domino. Et infra: Multa quidem & alia, inquit, huic populo stulto & insipienti, à spiritibus erroris in hypocrisis loquentibus mendacium, mala persuasa sunt, sed non est respōdere ad omnia. Nam quantum ad istos pertinet, nec rationibus conuincuntur, quia non intelligunt: nec autoritatibus corriguntur, quia non recipiunt: nec flectuntur suasionibus, quia subuersi sunt. Probatum est, mori magis eligūt quam conuerti. Mirabantur aliqui, quòd non modò patienter, sed & læti, vt videbatur, ducerentur ad mortem, sed qui minus aduertunt quanta sit vis diaboli, non modò in corpora hominum, sed etiam in corda quæ semel permissus possederit. Nōne plus est sibimet hominem injicere manus, quàm id libenter ab alio sustinere. Nihil ergo simile habent constantia martyrum & pertinacia horum, quia mortis contēptum in illis pietas, in illis duritia cordis operatur. Hæc de ista Albigensium secta, breuiter ex diuo Bernardo excerptimus, quòd in illis nostri seculi, quo iam eiusmodi mala per orbem Christianarum longè lateque manarunt, quasi inchoatio

DE VARIIS PIORVM

quædam aut delineatio præcessisse videatur. Porro sectæ eius author primus fuerat quidam Petrus de Bruis, à quo iactant erronei dogmatis prima semina, per annos ferme viginti in Septimania primum, deinde & in prouincia Nouempopulana (quæ vulgo Gasconia vocatur) magna incrementa sumpserunt: Nec ignota sanè tunc orbi Christiano sub nomine Petrobrusianorum hæreticorum. Qui fieret enim vt non esset eorum celebre nomè, quorum erant adeò noua & inaudita facinora: Per eos enim rebaptizati populi, ecclesiæ prophanatæ, altaria suffossa, cruces succensæ, die ipso Dominicæ passionis publicè manducatæ carnes, sacerdotes flagellati, monachi incarcerati, ijdemque ad ducendas vxores terroribus sunt ac tormentis compulsi. Et hæc quidem de Petrobrusianis literis suis mandauit ante annos quadringentos Petrus venerabilis abbas Cluniacensis, scribens ad Alpium Maritimarum episcopos, à quo etiam illorum duabus epistolis eruditè planeque neruose confutantur errores. Inter quos (præter errorem de baptismo paruulorum, & de non adiuuandis oratione vel sacrificio defunctis, quorum D. quoque Bernardus meminit) etiam hos recenset templorum vel ecclesiarum fabricam fieri non debere, factas insuper subruui oportere, nec esse necessaria Christianis sacraloca ad orandum, quoniã æquè in taberna & in ecclesia, in foro & in templo, ante altare vel ante stabulum inuocatus Deus audit, & eos qui merentur exaudit: Item cruces sacras confringi oportere & succendi, quod species illa vel instrumentum (quo Christus tam dirè tortus est) non ueneratione digna sit, sed gladijs potius cõcidenda & omni dedecore dehonestanda ad ultionem mortis Christi: Item verũ Christi corpus in sacramẽto non esse, neque id Deo debere offerri. Hæc igitur Petrus de Bruis. Cuius post rogum (Nam apud S. Aegidium, inquit Petrus Venerabilis, zelus fideiũ flammæ Dominicæ crucis ab eos succensas illum succendendo vltus est) hæres nequitia eius Henricus, cum nescio quibus alijs, doctrinam diabolicam non quidem emendauit, sed immutauit, & non quinque tantum vt ille, sed plura suæ doctrinæ capita edidit.

De Husitarum in Bohemia persecutione.

CAPVT XLIIII.

Hos